

ХОЗЯЙСТВЕННОЕ ПРАВО И ПРОЦЕСС

УДК 347.918

ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

Олена КОРОТУН,
кандидат юридичних наук,
суддя Київського апеляційного господарського суду

SUMMARY

In the article the problems of regulatory enforcement of decisions of arbitration for the industry Code of Ukraine and the Law of Ukraine "On arbitration courts". Substantiated critical attitude to broad interpretation exhaustive list of grounds for refusal to issue an executive document to enforcement of arbitral award specifies that the competent court does not have the authority on its own initiative refuse the enforcement document identifying the grounds of nullity of the arbitration agreement. Attention is drawn to some problems legal definition of the place of arbitration tribunal to settle a dispute (court ad hoc). In order to overcome unequal enforcement of rules for determining the competent court for enforcement of the document by the court ad hoc, determines the appropriate law prerequisite arbitration agreement on the establishment and work of the court ad hoc – an indication of the address of arbitration.

Key words: arbitral tribunal, arbitration, parties, executive document.

АНОТАЦІЯ

У статті досліджуються проблеми нормативного регулювання виконання рішень третейських судів за галузевими процесуальними кодексами України та відповідно до Закону України «Про третейські суди». Обґрунтовується критичне ставлення до розширеного тлумачення вичерпного переліку підстав для відмови у видачі виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду, зокрема зазначено, що компетентний суд не наділений повноваженнями за власної ініціативи відмовляти у видачі виконавчого документа з підстав виявлення нікчемності третейської угоди. Звертається увага на окремі проблеми нормативного визначення місця проведення третейського розгляду третейським судом для вирішення конкретного спору (суд *ad hoc*). З метою подолання неоднакового правозастосування норм щодо визначення компетентного суду для отримання виконавчого документа за рішенням суду *ad hoc*, пропонується визначити у відповідному законі обов'язкову умову третейської угоди про створення й діяльність суду *ad hoc* – зазначення адреси проведення третейського розгляду.

Ключові слова: третейський суд, третейський розгляд, сторони, виконавчий документ.

Постановка проблеми. Провадження в справах про видачу виконавчих документів на примусове виконання рішень третейських судів є об'єктом численних дискусій, у яких обговорюються питання як теоретичного, так і практичного характеру. Певною мірою це зумовлено недосконалістю законодавчої бази у сфері діяльності третейських судів, новизною цього законодавства, а отже, неоднаковою правозастосовною діяльністю судів у цій сфері. Оскільки питання виконання рішення третейського суду невід'ємно пов'язані з відповідним зверненням до державного суду, тому проблеми функціонування третейських судів продукують виникнення певних проблем при розгляді відповідних справ в судах цивільної й господарської юрисдикції.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що інститут третейського розгляду спорів, як і наявність інших альтернативних способів вирішення правових суперечок – це ознака розвинутого демократичного суспільства, оскільки передбачає альтернативу державній судовій системі, надає можливість уникнути деяких недоліків, притаманних державному судочинству. Цей інститут має багатовікову історію й поширений у багатьох державах світу. Третейський суд є недержавним незалежним органом, що утворюється за угодою або відповідним рішенням зацікавлених осіб для вирішення спорів, які виникають із цивільних та господарських правовідносин, і, відповідно, він не здійснює правосуддя. Водночас угода сторін про передачу спору на вирішення третейського суду має на меті не просто вирішення спору, а й виконання рішення третейського

суду. Цивільне процесуальне та господарське процесуальне законодавство містить заборону щодо повторного звернення до суду, якщо є рішення компетентного суду або іншого органу, який у межах своєї компетенції вирішив спір між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав. Лише після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа спір між сторонами може бути вирішений, наприклад, господарським судом у загальному порядку. Зазначені обставини потребують забезпечення належного нормативного регулювання діяльності третейських судів, удосконалення підстав скасування рішень третейських судів та узгодження правових умов, за яких компетентний суд має відмовити в задоволенні заяви про видачу виконавчого документа.

Метою статті є виявлення й подолання проблем нормативного регулювання окремих етапів створення і роботи третейських судів *ad hoc*, розгляду заяв про видачу виконавчого документа та підстав відмови в такий видачі.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні діють дві автономні підсистеми третейського вирішення спорів: міжнародний комерційний арбітраж, який розглядає й вирішує зовнішньоекономічні спори відповідно до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» [1], ухваленого парламентом в 1994 р., і третейські суди, які утворюються й діють згідно із Законом України «Про третейські суди» від 18 березня 2004 р. № 1618-IV із подальшими змінами й доповненнями [2]. З огляду на формат статті зупинимось лише на дослідженні проблем-

них питань виконання рішень у межах другої підсистеми третейських судів, які розглядають і вирішують відповідні спори згідно із Законом України «Про третейські суди» від 18 березня 2004 р. № 1618-IV.

Установлений у нормі згаданого Закону припис про те, що виконання рішення третейського суду здійснюється зобов'язаною стороною добровільно в порядку та строки, що встановлені в рішенні, є зрозумілим і логічним. Проблеми постають тоді, коли виникає необхідність отримати виконавчий документ про примусове виконання рішення третейського суду. І ці проблеми, як зазначається в літературі, пов'язані з недосконалістю нормативного регулювання діяльності таких судів, що породжує колізії з положеннями Цивільного процесуального кодексу України [3] (далі – ЦПК України), Господарського процесуального кодексу України [4] (далі – ГПК України) і, як наслідок, неоднакову практику вирішення справ судами загальної юрисдикції, зокрема, при розгляді справ про видачу виконавчого документа на рішення третейського суду [5, с. 1].

Провадження в цивільних справах про видачу виконавчих листів у справах на примусове виконання рішень третейських судів було запроваджено відповідно до Закону України «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо оскарження рішення третейського суду та видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду» від 03 лютого 2011 р. № 2979 VI. Відповідні зміни й доповнення були внесені до ГПК України. Заява про видачу виконавчого документа може бути подана до компетентного суду протягом трьох років із дня прийняття рішення третейським судом. Така заява підлягає розгляду компетентним судом протягом 15 днів із дня її надходження до суду. Про час і місце розгляду заяви повідомляються сторони, проте неявка сторін чи однієї з сторін не є перешкодою для судового розгляду заяви. При розгляді заяви про видачу виконавчого документа компетентний суд за клопотанням заявника, повинен витребувати справу з постійно діючого третейського суду, яка має бути направлена до компетентного суду протягом п'яти днів від дня надходження вимоги. Це правило не стосується третейського суду, створеного для вирішення конкретного спору.

Під компетентним судом, відповідно до положень ст. 2 Закону України «Про третейські суди» від 18 березня 2004 р. № 1618-IV, потрібно розуміти місцевий загальний суд чи місцевий господарський суд *за місцем розгляду справи третейським судом* (курсив наш – О. К.). Якщо місце проведення третейського розгляду справи в постійно діючому третейському суді визначено законодавцем за місцезнаходженням такого суду, то місце проведення третейського розгляду справи у третейському суді для вирішення конкретного спору визначається третейською угодою, яка, у свою чергу, може мати загальний характер без позначення територіальної юрисдикції місцевого суду, наприклад, визначена тільки область чи регіон України. У цьому контексті необхідно зазначити, що Закон України «Про третейські суди» не містить імперативної вимоги до змісту третейської угоди про обов'язковість установлення конкретної адреси проведення третейського розгляду справи третейським судом для вирішення конкретного спору, внаслідок чого з'являється можливість подати кілька однакових заяв до різних компетентних судів про видачу виконавчого документа. Отже, відсутність у законі спеціальних вимог до змісту третейської угоди про створення й діяльність суду *ad hoc* породжує проблеми ефективного правового регулювання діяльності таких судів.

Підстави відмови у видачі виконавчого документа встановлено ч. 6 ст. 56 Закону України «Про третейські суди». Указаний перелік підстав про відмову у видачі виконавчого документа є вичерпним. У судах господарської, цивільної юрисдикції, у науковій літературі по-різному розуміють зміст зазначеної норми та відповідних норм галузевих процесуальних кодексів. Так, окремі дослідники зазначають, що основна частина підстав для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду має загальний характер і залежить від законності як третейського розгляду справи (п. п. 2, 4, 6, 9 ч. 1 ст. 389-10 ЦПК України), так і дійсності третейської угоди (п. 5). Загалом підстави для відмови у видачі виконавчого документа є аналогічними підставам для скасування рішення третейського суду [2, с. 511–512]. З указаним висновком не можна погодитись, оскільки положення ст. 389-10 ЦПК України містять 9 підстав для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, а положення ст. 389-5 ЦПК України вміщують лише 5 підстав для скасування рішення третейського суду, а власне, усі наведені в законі підстави досить конкретні, які кореспондуються з іншими нормами закону.

В узагальненні Практики застосування судами Закону України «Про третейські суди», що було підготовлене Верховним Судом України (суддя Л.І. Охримчук), зазначається: «... третейська угода є різновидом цивільно-правового правочину, тому вона має відповідати також вимогам, встановленим цивільним законодавством. У разі виявлення нікчемності третейської угоди суд може згідно з частиною 5 статті 216 ЦК застосувати наслідки недійсності нікчемного правочину з власної ініціативи і відмовити у видачі виконавчого документа. При цьому немає необхідності у додатковому визнанні третейської угоди недійсною» [1, с. 23]. Убачається, що такий підхід не зовсім відповідає принципу диспозитивності цивільного судочинства (ст. 11 ЦПК України), оскільки суд розглядає цивільні справи відповідно до цього принципу в межах заявлених особами вимог, а особа, яка бере участь у справі, розпоряджається своїми правами щодо предмета спору на власний розсуд. Положення ст. 389-9 ЦПК України і ст. 122-9 ГПК України, які регламентують порядок розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, не наділяють суд повноваженнями застосувати наслідки недійсності нікчемного правочину з власної ініціативи й відмовити у видачі виконавчого документа. Натомість положення ч. 3 ст. 389-9 ЦПК України та ч. 3 ст. 122-9 ГПК України зобов'язують суд діяти у відповідному алгоритмі – суд установлює наявність чи відсутність підстав для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, передбачених ст. 389-10 ЦПК України або ст. 122-9 ГПК України. Із цього приводу в науковій літературі висловлені обґрунтовані висновки про те, що ч. 2 ст. 389 ЦПК України стосується конкуренції двох заяв: про скасування рішення третейського суду і про видачу виконавчого листа на його примусове виконання. Зазначається, що, оскільки від вирішення першої заяви залежить можливість задоволення другої, суд на підставі п. 4 ч. 1 ст. 201 ЦПК України має зупинити розгляд останньої до набрання чинності ухвали суду щодо першої заяви [3, с. 579; 4, с. 487]. Інші дослідники обґрунтовано вказують, що ч. 6 ст. 56 Закону «Про третейські суди» і ст. 389-10 ЦПК України передбачають вичерпний перелік підстав для відмови в задоволенні заяви про видачу виконавчого документа [5, с. 1294].

Інший аспект проблеми нормативного регулювання діяльності третейського суду полягає в тому, що в Законі України «Про третейські суди» відсутні дієві запобіжні заходи зловживання правом передачі спору на розгляд третейського суду. Так, ст. 5 вказаного Закону встановлює, що спір може бути переданий на вирішення третейського суду до прийняття компетентним судом рішення у спорі між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав. Які правові наслідки передбачені Законом у випадку, коли під час розгляду справи стає відомо, що компетентним судом уже ухвалено рішення у спорі між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав.

Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 205 ЦПК України, указана обставина є підставою для закриття провадження у справі, за винятком випадків, коли суд відмовив у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду або повернув справу на новий розгляд до третейського суду, який ухвалив рішення, але розгляд справи в тому самому третейському суді виявився неможливим. У разі закриття провадження у справі, як ми вже зазначали вище, повторне звернення до суду з приводу спору між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав не допускається.

Відповідно до ст. 80 ГПК України, господарський суд припиняє провадження у справі, якщо є рішення господарського суду або іншого органу, який у межах своєї компетенції вирішив господарський спір між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав. У випадках припинення провадження у справі повторне звернення до господарського суду зі спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав не допускається. Але після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа спір між сторонами може бути вирішений господарським судом у загальному порядку (ч. 4 ст. 122-11 ГПК України).

Проте ця норма є недосконалою. Так, прикладом неоднозначності застосування п. 1 ч. 1 ст. 122-10 ГПК України в сукупності з ч. 4 ст. 122-11 цього ж Кодексу варто навести справу № 910/5829/13 Господарського суду Київської області [12].

Рішенням Господарського суду Київської області від 13.06.2013 р. у вказаній справі позовні вимоги ТОВ «А» до ПП «В» задоволені частково. Присуджено до стягнення з відповідача на користь позивача заборгованість.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 17.07.2014 р. рішення Господарського суду Київської області від 13.06.2013 р. скасоване, провадження у справі було припинене на підставі п. 5 ч. 1 ст. 80 ГПК України [13].

Як убачається із позовної заяви ТОВ «А» 21.12.2010 р., постійно діючим третейським судом при юридичній корпорації «Принцип» прийнято рішення по справі № СЗ-02-21/2010 за позовом ТОВ «А» до ПП «В» про стягнення коштів.

Ухвалою Господарського суду міста Києва у справі № 2/40 від 09.10.2012 р. відмовлено в задоволенні заяви ПП «В» про скасування рішення постійно діючого третейського суду при юридичній корпорації «Принцип» [14].

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 24.12.2012 р. ухвала Господарського суду міста Києва від 09.10.2012 р. та рішення постійно діючого третейського суду при юридичній корпорації «Принцип» від 21.2.2010 р. скасовані [15].

Зокрема, рішення постійно діючого третейського суду при юридичній корпорації «Принцип» постановою Київ-

ського апеляційного господарського суду від 24.12.2012 р. скасоване як таке, що прийняте з порушенням процесуальних норм, а саме: за відсутності представника відповідача ПП «В», чим було порушене право відповідача на справедливий судовий розгляд.

Отже, третейська угода, укладена між позивачем і відповідачем, як додаток до договору поставки є чинною, може бути виконана і недійсною в установленому законом порядку не визнавалася.

Відповідно до ч. 5 ст. 51 Закону України «Про третейські суди», скасування компетентним судом рішення третейського суду не позбавляє сторони права повторно звернутися до третейського суду, крім випадків, передбачених цією статтею, а саме: якщо рішення третейського суду скасовано повністю або частково внаслідок визнання компетентним судом недійсною третейської угоди або через те, що рішення прийнято у спорі, який не передбачений третейською угодою, чи цим рішенням вирішені питання, що виходять за межі третейської угоди, або рішення прийнято у справі, не підвідомчій третейському судові, відповідний спір не підлягає подальшому розгляду в третейських судах. Отже, серед перерахованих підстав відсутній розглядуваний приклад.

У зв'язку з цим склалася ситуація, коли, незважаючи на дійсну третейську угоду сторін і передбачене ч. 5 ст. 51 Закону України «Про третейські суди» право на повторне звернення до третейського суду за наявності ухвали господарського суду про відмову у видачі виконавчого документа (у цьому випадку через скасування рішення третейського суду з підстав процесуального порушення), законодавець не передбачив винятку щодо можливості розгляду такого спору господарськими судами (ст. 122-11 ГПК України).

А тому постановою Вищого господарського суду від 18.09.2014 р. у цій справі постанову Київського апеляційного господарського суду від 17.07.2014 р. було скасовано через те, що ухвалою Господарського суду міста Києва від 12.03.2013 р. було відмовлено у видачі виконавчого документа на примусове виконання рішення постійно діючого третейського суду при юридичній корпорації «Принцип» від 21.12.2010 р. № СЗ-02-21/2010 [16, с. 17].

Виходячи із загального правила, встановленого ч. 1 ст. 122-10 в сукупності із ч. 4 ст. 122-11 ГПК України, суд касаційної інстанції без урахування ч. 5 ст. 51 Закону України «Про третейські суди» скасував постанову Київського апеляційного господарського суду від 17.07.2014 р. у згаданій справі.

Водночас, відповідно до ст. 53 Закону України «Про третейські суди», третейський суд постановляє ухвалу про припинення третейського розгляду у випадку, коли під час розгляду справи третейським судом стає відомо, що компетентним судом уже ухвалено рішення у спорі між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав. Закриття провадження за ЦПК України або припинення провадження за ГПК України можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. У випадку припинення третейського розгляду з розглядуваної підстави законодавець не передбачив можливість оскарження такого рішення (ст. 51 Закону України «Про третейські суди»). Так само законодавець не визначив правові наслідки припинення третейського розгляду, а саме: повторне звернення до третейського суду зі спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав не допускається. Не розв'язує цю проблему і положення ст. 27 вказаного Закону, яке регламентує самостійне вирішення судом

питання про наявність або відсутність у нього компетенції для розгляду конкретної справи. Річ у тім, що сторона має право заявити про відсутність у третейського суду компетенції стосовно переданого на його вирішення спору до початку розгляду справи по суті, а розгляд справи третейським судом починається з винесенням відповідної ухвали, у т. ч. про наявність у нього відповідної компетенції. Скасування власної ухвали про наявність компетенції законом не передбачено. Водночас необхідно зазначити, що вказаний Закон не передбачає жодних негативних наслідків за приховування відомостей про те, що компетентним судом уже ухвалено рішення у спорі між тими ж сторонами, з того ж предмета і з тих самих підстав. Тобто, правові наслідки законодавцем не встановлені. В окремих випадках такий правовий нігілізм призводить до анекдотичних випадків правозастосування Закону «Про третейські суди». Так, до Верховного Суду України надійшла окрема ухвала третейського суду. Із неї вбачається, що утворений для вирішення конкретної справи третейський суд постановив окрему ухвалу про порушення законності Шевченківським районним судом міста Києва й направив її до Верховного Суду України для вжиття заходів з усунення причин та умов такого порушення. Із тексту надісланого до Верховного Суду окремої ухвали вбачається, що стосовно спору, який розглядав цей третейський суд, раніше вже було прийнято рішення Шевченківським районним судом м. Києва. Третейський суд дав оцінку рішенню компетентного суду й передбачив необхідність ужиття заходів, які жодним чином не стосуються суті справи і можуть бути розцінені як неправомірне втручання в діяльність органів судової влади [6, с. 24].

Неважко помітити тотожність підстав, із яких рішення третейського суду може бути оскаржене та скасоване (ст. 51 вказаного Закону), та низки умов, визначених у ст. 56 цього Закону, коли компетентний суд відмовляє в задоволенні заяви про видачу виконавчого документа. При цьому законодавець не розрізняє й не визначає правові наслідки строків зроблених заяв про наявність підстав припинення третейського розгляду, скасування рішення третейського суду або відмови у видачі виконавчого документа. Указаний аспект нормативного регулювання правового статусу сторін, а саме: чи вправі сторона висувати юридичні заперечення на стадії розгляду компетентним судом клопотання про визнання рішення суду і його виконання, якщо вона не висувала таких заперечень під час арбітражного провадження, був досліджений у контексті міжнародного третейського розгляду справ. На думку авторів цього дослідження, Європейська конвенція про зовнішньоторговий арбітраж відповіла на це питання негативно. Зокрема, зазначається, що коли заперечення щодо наявності компетенції в суду не були висунуті в установлені строки, вони не можуть бути висунуті на наступних стадіях арбітражного процесу, а також у державному суді при зверненні до нього для розгляду справи по суті або для виконання арбітражного рішення [7, с. 161]. У цьому контексті видається доцільним обмежити право сторін посилатись на підстави, що унеможливають видачу виконавчого документа відповідно до положень ст. 56 Закону України «Про третейські суди», якщо під час оскарження рішення третейського суду сторона не посилалась на підстави для скасування такого рішення відповідно до п. п. 1–5 ч. 3 ст. 51 вказаного Закону.

Висновки. Підсумовуючи викладене, убачається, що ч. 6 ст. 27 Закону України «Про третейські суди» має бути доповнена положенням про те, що третейський суд може скасувати власну ухвалу про наявність у нього компетенції, якщо суд дійде протилежного висновку. Водночас ч. 4 ст. 122-11 ГПК України пропонується викласти в такій редакції: «Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа (крім випадку зазначеного у пункті 1 частини 1 статті 122-10 цього Кодексу) спір між сторонами може бути вирішений господарським судом у загальному порядку». Викладене буде узгоджуватися з ч. 5 ст. 51 Закону України «Про третейські суди».

Разом із цим необхідно доповнити ст. 53 вказаного Закону положенням про те, що повторне звернення до третейського суду зі спору між тими ж сторонами, про той же предмет і з тих же підстав не допускається, крім випадку, передбаченого ч. 5 ст. 51 Закону України «Про третейські суди».

З метою стимулювання формування активної позиції сторін під час третейського розгляду та розгляду справи в компетентному суді, потрібно обмежити право сторін посилатись на підстави, що унеможливають видачу виконавчого документа відповідно до положень ст. 56 Закону України «Про третейські суди», якщо під час оскарження рішення третейського суду стороною не були вказані підстави для скасування такого рішення відповідно п. п. 1–5 ч. 3 ст. 51 вказаного Закону.

Список використаної літератури:

1. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст. 198.
2. Про третейські суди : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.
3. Цивільний процесуальний кодекс України 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.
4. Господарський процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
5. Узагальнення Практики застосування судами Закону України «Про третейські суди» // ЛІГА: Закон [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/VS090513.html.
6. Цивільне процесуальне право : [підручник] / [І.С. Ярошенко, І.О. Ізарова, О.М. Єфімов та ін.] ; за аг. ред. І.С. Ярошенко. – К. : КНЕУ, 2014. – 519 с.
7. Ромовська З. Цивільний процесуальний кодекс: науково-практичний аналіз / З. Ромовська, Н. Шумська, Н. Шумська. – К. : ВД «Дакор», 2013. – 600 с.
8. Курс цивільного процесу : [підручник] / за ред. Є.О. Харитонов, О.І. Харитонові, Н.Ю. Голубевої. – К. : Істина, 2011. – 536 с.
9. Цивільний процес України : [підручник] / [В.В. Комаров, В.А. Бігун, В.В. Баранкова та ін.] ; за ред. В.В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
10. ВСУ сердиться. Третейський суд заігнає на правосуддя? // Юридична газета. – 2007. – № 18–19. – С. 24.
11. Захарченко Т. Признание и исполнение решений международных коммерческих арбитражей в Украине: вопросы теории и практики / Т. Захарченко, М. Теплюк // Международный коммерческий арбитраж в Украине и мире: вчера, сегодня, завтра. – К. 2012. – С. 152–172.
12. Рішення Господарського суду Київської області від 13.06.2013 р. у справі № 910/5829/13 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

13. Постанова Київського апеляційного господарського суду від 17.07.2014 р. у справі № 910/5829/13 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

14. Рішення Господарського суду міста Києва від 09.10.2012 р. у справі № 2/40 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

15. Постанова Київського апеляційного господарського суду від 24.12.2012 р. у справі № 2/40 // Єдиний держав-

ний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

16. Постанова Вищого господарського суду України від 18.09.2014 р. у справі № 910/5829/13 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

17. Ухвала Господарського суду міста Києва від 12.03.2013 р. у справі № 30/13-СЗ-02-21/2010 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua>.

